

Beredskapsplan för särskilda boenden vid extraordinära händelser

2019-06-04

Äldrenheten och omsorgsenheten

Elisa Reinikainen

Medicinskt ansvarig sjuksköterska

1 Innehåll

2	Inledning.....	3
3	Prioritering av åtgärder.....	4
4	Anordnarens handlingsplan.....	4
5	Värmebölja.....	4
6	Referenser.....	6

2 Inledning

Beredskapsplanen gäller för särskilda boenden enligt 5 kap. 5 och 7 §§ socialtjänstlagen, samt 9 kap. 9 § punkt 6 och 9 lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Planen är en del av kommunens krisledning. Planen ska vara en vägledning för särskilda boenden att hantera extraordinära händelser. Händelserna kan till exempel vara en katastrof eller naturolycka med omfattande personskador, ett större utbrott av sjukdom, eller en långvarig värmebölja.

I lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, LEH, definieras extraordinär händelse som: ”en händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting.”

Det svenska krishanteringssystemet bygger på de ordinarie förvaltningsstrukturerna och på principen om att den som har ansvar för en verksamhet i normala situationer också har motsvarande verksamhetsansvar vid en kris. Kris ska hanteras där den inträffar och av dem som är närmast berörda samt ansvariga. Förändringar i organisationen ska inte ska göras större än vad som krävs.

Vid en extraordinär händelse ska, enligt auktorisationsvillkoren, anordnare inordna sin verksamhet under kommunens krisledning och samarbeta med kommunen: *”Anordnaren ska i händelse av höjd beredskap eller annan allvarlig händelse i fredstid inordna sin verksamhet under kommunens krisledning. Anordnaren ska samarbeta med kommunen vid annan allvarlig händelse där kommunen behöver tillgång till resurser för att erbjuda den form av verksamhet som anordnaren är auktoriserad för.”* Kommunen avgör om en extraordinär händelse har inträffat och informerar samtliga anordnare utan dröjsmål. Ansvariga för att informera anordnare är enhetscheferna på äldreheten och omsorgsenheten. Anordnare ska även *”följa kommunens anvisningar vid extraordinära händelser”*.

Beroende på vilken extraordinär händelse som inträffar kan kommunen bistå på olika sätt. Om det uppstår akuta svårigheter kan eventuellt även polis och Södertörns brandförsvarsförbund hjälpa till utifrån deras resurser. Kommunen kan också vara ett bollplank att diskutera åtgärder med.

Syftet med beredskapsplanen för särskilda boenden är att:

- Minska risken för kundernas försämrade hälsotillstånd och dödsfall.
- Minska sårbarheten och stärka krisberedskapen inom särskilda boenden, genom att öka kunskapen och medvetenheten om risker.

3 Prioritering av åtgärder

Om en anordnare råkar ut för en extraordinär händelse ska kommunen kontaktas. Under kontorstid ska anordnaren kontakta enhetschef på äldreheten eller omsorgsenheten. Om händelsen inträffar utanför kontorstid ska anordnaren ta beslut om att händelsen är att betrakta som extraordinär och återkoppla till enhetschef första vardagen efter att händelsen inträffade. Om det finns risk för kundernas hälsa, ska även kommunens medicinskt ansvariga sjuksköterska kontaktas.

När det uppstår extraordinära händelser som gör att verksamheten drabbas av störningar som gör det svårt att genomföra alla planerade åtgärder ska en arbetsledare på verksamheten ta beslut om prioriterade åtgärder. Inom hälso- och sjukvård leder sjuksköterska arbetet och beslutar om prioriterade insatser.

Ibland kan det finnas behov av att samarbeta med andra anordnare. Kontaktuppgifter till samtliga anordnare finns på Nacka kommuns hemsida, se Jämföraren.

4 Anordnarens handlingsplan

Samtliga anordnare ska ta fram en handlingsplan, som ska utgå från kommunens beredskapsplan för särskilda boenden. Handlingsplanen ska innehålla åtgärder som minskar de negativa konsekvenserna av en extraordinär händelse. Planen ska leda till dokumenterade rutiner för att arbeta förberedande, hanterande, återställande och lärande.

En del av kommunens verksamhet innefattar samhällsviktiga tjänster rörande hälso- och sjukvård där incidenter kan medföra en betydande störning. (7 kap. 1 § MSBFS 2018:7). Riskerna ska analyseras och förebyggande åtgärderna ska vidtas av anordnare.

5 Värmebölja

En värmebölja definieras av att temperaturen stiger över 26 grader minst tre dagar i följd. Alla kan påverkas av värmeböljor. Äldre, kroniskt sjuka och personer med funktionsnedsättning är extra utsatta. Äldre och känsliga personer uppmanas att vara försiktiga, söka svalka och se till att få i sig tillräckligt med vätska. Värmeböljors negativa effekter kan vara uttorkning och nedsatt allmäntillstånd, till exempel värmeslag. Varningstecken på värmepåverkan kan vara ökad puls och andningsfrekvens, yrsel, trötthet eller feber. Tecken på vätskebrist kan vara muntorrhet och minskad urinmängd.

En värmebölja kan medföra att planeringen av en kunds vård och omsorg förändras. Som exempel kan nämnas att istället för att genomföra den planerade promenaden kan kunden vara i behov av en svalkande dusch. Anordnaren ska planera sin verksamhet så att de kan erbjuda kunderna en svalare lokal att vistas i under de varma dagarna.

Temperaturmätningar i lokaler ska genomföras regelbundet. Samtliga lokaler där läkemedel förvaras ska temperaturen mätas dagligen vid värmebölja.

Temperaturen får inte överstiga 25 grader i de lokaler läkemedel förvaras.

Nödvändiga åtgärder ska tas för att säkerställa att läkemedel förvaras enligt anvisningar från tillverkaren. Särskilt utsatta läkemedel är till exempel injektionsvätskor, mixturer, brustabletter och suppositorier. Information om hur respektive läkemedel ska förvaras finns i FASS.

När det finns risk för vätskebrist kan det vara aktuellt med justering eller uppehåll av vissa läkemedel. Läkemedelsverket har tagit fram information om de läkemedel som kan behöva justeras. Läkare ska kontaktas för bedömning av fortsatt behandling. Det är alltid läkare som ordinerar justering eller uppehåll av läkemedel.

- Information om särskilda läkemedel:
<https://alfresco.vgregion.se/alfresco/service/vgr/storage/node/content/workspace/SpacesStore/e08333e9-191e-4744-988f-ded9962a7bc5/180813%20Uppeh%c3%a5ll%20vid%20v%c3%a4tsk%20brist%20info%20v%c3%a5rdpersonal.pdf?a=false&guest=true>

Folkhälsomyndigheten har publicerat ett omfattande material om värmeböljor på sin hemsida. Anordnare uppmanas ta del av bland annat följande information:

- Hantera värmeböljor – information om risker och praktiska råd till personal inom vård och omsorg
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/h/hantera-varmeboljor-information-om-risker-och-praktiska-rad-till-personal-inom-var-d-och-omsorg/>
- Planera vård och omsorg inför värmeböljor
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/p/planera-var-d-och-omsorg-infor-varmeboljor/>
- Råd vid värmeböljor:
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/r/rad-vid-varmeboljor-till-personal-inom-var-d-och-omsorg/>

Särskilda råd som sjuksköterskorna uppmanas att del av:

- <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/r/rad-vid-varmeboljor-sarskilda-rad-till-lakare-sjukskoterskor-och-annan-legitimerad-personal/>

6 Referenser

Folkhälsomyndigheten.

Förordning (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Samverkan vid kris – för ett säkrare samhälle. Prop. 2005/05:133.

Öppenhet och mångfald

*Vi har förtroende och respekt för människors kunskap
och egna förmåga - samt för deras vilja att ta ansvar*

